

В.М. Панькевич, канд. юр. наук, доц. (*ВТЕІ КНТЕУ, Вінниця*)

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ДІЛОВОЇ
ГРИ НА ТЕМУ «БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ»
З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»
ЗІ СТУДЕНТАМИ НЕЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Правова підготовка студентів економічного напрямку є невід'ємною частиною їх загально професійної освіти у вищому навчальному закладі. Особливу роль відіграють юридичні знання для студентів таких напрямків підготовки як «Облік і аудит» та «Фінанси і кредит», адже професійна діяльність вказаної категорії фахівців безпосередньо пов'язана із постійним використанням у службовій діяльності нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у таких важливих сферах суспільного життя як державні фінанси, бюджетне, податкове, банківське право тощо. Тому у студентів вказаних напрямків підготовки присутній «природний» професійний інтерес до правових знань зазначеної сфери.

Деякі аспекти методики викладання юридичних знань були розглянуті у працях В. Андрейцева, М. Антоновича, А. Бови, В. Ваксмана, А. Галая, В. Гузиніна, Т. Головань, І. Котюка, Г. Мурашина, С. Нетьосова, С. Савченка, Т. Смагіної, С. Стеценка, В. Суценка, Ю. Шемшученка та ін. Однак, швидкий розвиток інноваційних технологій в сучасній освіті спонукає викладачів юридичних наук до постійних творчих пошуків у цій царині.

В І навчальному семестрі 2012-2013 навчального року у ВТЕІ КНТЕУ відповідно до навчального плану відбувся педагогічний експеримент, що полягав у з'ясуванні ефективності та доцільності застосування інноваційних методів в навчальному процесі. Зокрема, проведення ділової гри на тему: Бюджетний процес в Україні з дисципліни «Фінансове право» зі студентами III курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво», напряму підготовки 030509 «Облік і аудит», професійного спрямування «Державний фінансовий контроль».

З метою ефективної підготовки і успішного проведення ділової гри викладачем було змінено порядок проведення практичних занять в групі, що прийняла участь в експерименті, шляхом зміни традиційних виступів студентів із доповідями по окремим питанням практичного заняття на опрацювання в групах по 4-5 чоловік протягом заняття нормативно правових актів по темі за окремим завданням викладача, а

також вирішення з використанням цих нормативних джерел конкретних життєвих ситуацій. При цьому, від виступу студента, що представляє окрему групу, залежала оцінка роботи всієї групи.

Таким чином, в ході ділової гри тему «Бюджетний процес в Україні» з дисципліни «Фінансове право» у студентів були сформовані наступні знання та навички:

- вміння швидко орієнтуватися у життєвій ситуації та формувати свою правову позицію;
- вміння швидкого ознайомлення з інформаційними джерелами та виділити головне;
- достатній рівень комунікативності;
- вміння діяти в колективі та оперативно і зрозуміло передати інформацію іншим членам колективу;
- орієнтування в принципах побудови державного апарату, а також основних засадах правової системи України;
- достатній рівень оперування юридичною термінологією;
- обізнаність з основами юридичної кваліфікації конкретної життєвої ситуації, що потребує застосування конкретної норми законодавства;
- чітке уявлення щодо етапів бюджетного процесу в Україні;
- ґрунтовні знання правового статусу та компетенції суб'єктів бюджетного процесу;
- швидке орієнтування та відшукування правильного вирішення у конкретній ситуації, що може виникнути на одному з етапів бюджетного процесу.

Безпосереднім практичним результатом проведення гри було самостійна підготовка творчого доробку у вигляді схематичного зображення бюджетного процесу в Україні.

Підводячи підсумок, потрібно вказати, що застосування інноваційних технологій в освіті є вимогою сьогодення та підтверджує свою ефективність та доцільність для активного використання в процесі викладання юридичних дисциплін студентам неюридичних спеціальностей. Разом з тим, були виявлені певні перешкоди у застосуванні ділової гри, зокрема, об'єктивна необхідність створення спеціально оснащених технічними засобами аудиторних фондів, важкість оцінювання участі та особистий внесок кожного студента у діловій грі, необхідність коригування кількості балів, якою пропонується здійснювати оцінювання, відсутність рекомендацій по оцінюванню студентів, які з об'єктивних причин не були присутні на діловій грі тощо.